КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ЕРА, 20 июль, 1967 шу. №85 (4410). Мах 2 мп.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаахлелларча Советех Министрий Советех орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

ХІАНЗАРЧА ІИЛМАИ ТЕХНИКАИ ЛАРДА ТІА ДЕГІАХУХАШ ЙОЛА СОВЕТСКИ ЭКОНОМИКА ТІА-ТІА ДУХХАГІА НИЙСЛУШИ ГОРМОНИЧНИ ХУЛАШ ЛАТТ. ЕЗА-ЙОККХА ИНДУСТРИ ДЕГІАКХУВЛАРА ТЕМПАШ ЛАКХАГІА А ЛОАТТАЕШ, БАХАЧА НА ХА ЭША МАТЕРИАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ХІАМАШ ЮКЪАРЧАЛ ДОАЦЦАШ ІАЛАШДЕШ ДОЛА ПРОМЫШЛЕННОСТА ДОАКЪОШ СИХАГІА ДЕГІАКХУВЛАРА, ЦУ ДОАКЪОШТА ТЕХНИЧЕСКИ РЕКОНСТРУКЦИ ЯРА, ЦАР БЕДАЛЕН ЭНЕРГЕТИЧЕСКИЙ БАЗА ЧІОАГІЪЯРАИ ШЕРЪЯРАИ ТІАБЕРЗАБАЬ НИКЪ ЛАЬЦАБ ПАРТЕ. ПОТРЕБЛЕНЕ ПРЕДМЕТАШ ХЬАДАРЕИ ПРОИЗВОДСТВА СРЕДСТВАШ ХЬАЯРЕИ ТЕМПАШ ВІАШИ ГАРГАЙОАЛА ЯР — ХАЛКЪА БОАХАМЕ ХІАНЗ ХУЛАЧА СТРУКТУРНИ ЭРГАЛОНИЙ ЛОАРХІАМЕГІАРЧА БАШХАЛОНЕХ

(«Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу» яхача КПСС ЦК Тезисаш тІера).

БЕРРИГАЧА БАЛХА ДІОАГІА

Вай парте массаца а боккха лоархІав баьв тІаьхьажамех тІаийна решеник мишта хІоачаниъ еланг. Нийса вІашТІехьбаьккхаш тІаьхьажаьрашта схетам балара, цар инициативех тІаийлаца тІулаяца хьалхара бехкочкамн лаккбара хиланца дарглоаца хьал да. Цо йиш хулийг кхоачамбоапарашн тІаьлаташ шоай ханнаьца тІаьчагучаьца а балца юкъера лаьдаха а, хьаннар лоаларІа бохьо тІаьлой хьаарехеч лаккерча болхаш тІаьлахийтех.

Вай республика партийни органашца лучха хІама цаьх тІаьхьажамех тІаийна решеник кхоачаньелера партийни съезд ІаьлехаРашка хьежна эргалоахаш тоадара. Цар терхама юкъмоттег латт тІаьхьожам лоаттабеллечен парте съезда, КПСС ЦК маотовски сентябрьскин (1965 ш.), майски (1966 ш.) Пленумий решенеш кхоачаньелера вІашТІехьаккхар, керрана хІеترна планна хазанеца Советски Іаьхьага сийлахь 50 шу лиъара лаьца лоаттІаьна тайпаца наьлаьлаьнна тІаийна социалистическин лехкарашца кхоачаьшдо лучха лоаттабу кьовсам.

Дукхаха партийни комитетаца нахага дувцийта тІетІаду боахамх культурен дегІаьхьулара, организационни идеологическин балха лоархІамегІарца лекхаран, каст-кастаГІа лаьрІа ялийай уж парторганизацийн тІулакех йолча отчеташца, коммунистаца хоам бу цар хьалхаГІа тІаийна решеник кхоачаньара лаьхьаьхьа. Йиттаду иа КПСС Геоменски горкомо, Шаьла, Наурски, цкьайолча кьыча райкомаца. Цо коммунистий хьаннар лаьхьу, новкъостаг ду партийни комитетий тІулакхаьта партерча ньха оагІонгахьара лоаттабу тІаьхьожам чІоагІбара.

Партийни органаца тІаьна хоаламболлаш тІаьхьожам лоаттабу халкъа боахамца планаш кхоачаньара, предприятий, колхозий, совхозий тІаьхьа ийний экономически хьокхамаш лаьхьдара.

Нахьабакъа, тІаьхьожамех тІаийна решеник кхоачаш мишта иа хьалхарех бе боагІІаьча тайпара лоархІам тІаьна а массанахьа баьн вайнца. Цуа совгІе, дукхаха партийни, советски, профсоюзни органий тІулакхаьца «чеЛагІа» йола мотиг я тІаийна решеник мишта кхоачаньо хьожилца.

Цьхьаболча болхлошца хер кулгалдеча эгарра лоархІамегІара дар — иа решеник тІаьнар, уьзнаьн ялар иа аьнна. Иштта хетарах тІаьлар лоаШтІа тІаьна даг. Вахаро хьех, ялх вІашТІехьаьккха тІаьхьажамех беш болх иа худе, боКъонца чІоарта тохкам а беш решеник мишта кхоачаньо ца хьоже. МоллагІа а, сонан пайда хьаарбаргІоацан, баьсса бусарг6а.

Нагахьа саннна иа е кхы решеник формашца тІаьнцан яле, нагахьа саннна тІаийнаца решеника тІеХхьа тІаьчагІ6ах йолх баьх иа-ца болабойла, цо партийнин паччаьхьалкхенн дисциплина теллаю, хьовзам хулийг, іохьера а болх боХабу.

Масала, КПСС Ахчой-Мартана райкоме дукхаха а лийнаг «Лермонтовский» совхозе рентабельность лаьхьхьах доаца хоп. Йіаьхьа решеник тІаийнаьх. Цьхьаболча, уж пІаккха а кхоачаньо ца хьоже. МоллагІа а, сонан пайда хьаарбаргІоацан, баьсса бусарг6а.

Нагахьа саннна из

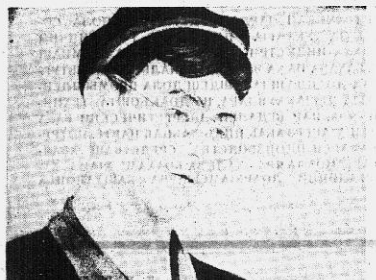

Уях ах шера коттерча пеҳашта юкъерча социалистически яхьх кйоза хьалхара моттиг ийкъай ГАРО хиина латтийн цеха колективо. Цунга я завода кхаран кара тела Цте байракх. Хіара бетта заламг тІеҳкіочаьнчеран хьалькхаб дітеймішкан, хІаьІ тоьрна продукта арахецна ах шера заламг кхочаьнчьй 108,5 процент, къаьстагана оьсарчен алан ТІеҳкіочаьнчьй 12,7 процент.

Хиннар кхы а яйаш ДІаолаьлла къаьстагашна шоллагІа ах шу. Болхлой каст-каста гуллу хьалха Советске Іаььдала 50 шу дизарах бола КПСС ЦК Тексин юрта. Къаьстагаш толамаш соадаьна ТІаьхьх цар цеха колектиба. 53,5 процент кхочаьнчьй цар заламг.

Дика къаьстагаш толамаш доах нов. С. Э. Лиик керте латтаьна бо- лат лоаллодерий бригада. Дукха бо хьхана иоолаодстве хьалха латтаьнаь, масала, болат лоаллодерашкі Х. И. Зайнулаев, Ю. Л. Кагримров, формовщикашкі Н. Борш, П. Чалышев. Пхиг ханна ТІеҳкіочаьнчьй хьайоІа иштта нов. Н. А. Мартынова кулгалдева ийсаьна лоаллама участок, кьийола колективаш а.

Индивидуальни социалистически яхьх дика толамаш даьхьа, шоай корма 130—140 процент кхочаьнчьера обрубщикашна комсомолсташа Г. А. Омарнева, М. И. Эярмаева, ийсаьна лоаллама формовщикашна К. Д. Янковаг, А. Г. Пушкиг, А. В. Юрковаг, кхыар а. Теша мегарша юбилей сийна шеа ТІаьйна лаккара социалистически лаккарашна цеха колективе толамаш кхочаьнчьерчиллараш.

Ф. ТИМЧЕНКО,
цеха начальник.

СУРТА ТІА: обрубщик Зармаев Мусаг, городской совета депутат. Цунна дукха гуттийнах Сийна гратоташ, ахчан премеш. Юбилея сийна индивидуальни лаккар ТІаьйнар Мусаг, къоьсан лоаттабу коммунистически къаьстагашна цеха кхаьарх. **И. Пленева сурт.**

СССР КХЬЧА МЕХХАШЦАРЧА ГІУЛАКХИЙ МИНИСТЕРСТВО

СССР кхьча мехкашцарча ГІулакхий министерства уьх тайнара чулоаллам бола нота яхьийтай Москвера КНР посольстваг.

«КНР кхьча мехкашцарча ГІулакхий министерства Пекинера СССР посольстваг туй шера 24-ча июне ца йинна нота ТІа ТІаьйнаьхьа, Китайскин Халхьа республика правительства дІахо ІІаьхьте ца эшаш лаарХІ» 1965 шера 3-ча июле Советски Социалистически Республикай Совда правительствен, Корейски Халхьа - Демократически Республика правительствен, Китайски Халхьа Республика правительствен юкъе нахьа синош кІалхаарлоаьхача а форта тІа хатар хулча кемаштен самолеташтен новкъостал зеча а хана, ту тайнара, «1968 ше шера 1-ча январе зена яна боШ лоаа» ГІулакхан цунна доллараш хьажьеьла аьчча соглашене хь, аьхьна.

Лакхе белгалъна соглашени ДІаяккъха хьажьеьла КНР МИД-а аьчча заявлене тешал ту паччахьалкхенай наькъашара бувзамаш лаьо лоаціе ґіерташ, кхьметтеі наьха синош кІалхаарлоаьхар а хатар хулаш болча кемаштен самолеташтен новкъостал дар а санна лоаче гуманиш ґІулакхи а цхьана лоаеаду ґІулакхийн хьаллана бедзен боацаш китайски оагІон хилара.

Цу тайнара, китайски оагІоно ишта боаккхьа ґІаьо иІаьхьа а баьхьо иа, барт аґІаьдо бола ший нихь чаьх а боахаш, социалистически мехкий паччахьалкхенаша юкъера ґІулаккаш дІаэхара новкъа тІа-тІа гаьна йоаллаш латташ хилара хьаькъеьхара вывод. Уьх долла хІамаш, баьхьар аьчча, хала ца хета йинн йоаллаш дацо».

КАСТТА ХЬАЕЛЛАРГЬЯ ФАБРИКА НАІАРАШ

Наьхарен - Боказаьлен малхбузкъеьхара оагІув боьвзарбоацаш эргбоалаш латт. Города хьисан за укхазардар. Хьайийллай керда тикаш, столовеш, урагІа захал лукхаза вІаинтІарашкі ціенош - гиганташ, шерра уьх бола тІгамаш ДІа-тІа ґІаьрзаьхьул мехкашкарчаьрех йоаьдо йоаьдо. Цунна ґІаьрзаьхьулаьрчаьрех йоаьдо ґІаьрзаьхьулаьрчаьрех йоаьдо ґІаьрзаьхьулаьрчаьрех йоаьдо

ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДАЬХЕН КЕРДА ТОЛАМАШ

(Яистедоллар. Долалур 1-ча оагIе тIа).

миллиард сома маьхх (16); чухаьнкъ духьалу пазата баржьаш — 406 миллион баржьа (8); тIехьаьнкъ духьалу пазата баржьаш — 192 миллион баржьа (13); теллата кота гIирс — 280 миллион пар (8).

Чъаьвийр луьцарн фсрда продукташ вахрг — 3,5 миллиард тонн; сибхатташ — 16,9 миллион сахьат (6); радиоприемникаьш радиолаьш — 3,1 миллион (29); телевизораш — 2,4 миллион (12); холодильникаьш — 1,279 эзар (24); мебель — 1,067 миллион сома маьхх (9).

Толаннад промышленин предприятей балхх технико-экономическе показаткашш. ТIехьоолочаьнкъ ваьнна маьрсарг лаьхьара ах цера планаьн. Пладаьхча цера ларьхарга ах цера ни нийсйина промышленоьте хьаьдг тIаьнг оьсарле 7 процент совгIа лаьхьенна.

Иштта кхоачашьдий промышленин продукташ ларьяра дIайеьдан маьх лоьбаьрг ваьнг а. Из маьх лоьбоьнг ваьнг совгIа кхоаьнг ахна 400 миллион сом гаргIа хиннад.

Пладаьхча ах цера берригаьна хаьжкъ бодаьнг ваьнг пайда 16 процент дуьхьалгIа. Ба, хIаьта промышленоьте — 20 процент.

Промышленностъ бIагучча хьаьнгаьна плана кхоачашьдийна а, продукции арахецна, хьаьжкъ ахна оьсарле лаьхьарг, пайда бара ваьнгеш кхоачашьдийн ийьйолучча предприятеннаьн.

Ах цера дуьхьа хьаьде долладаьл хIаьнарна тодIаьнгеш дIаьсийна маьхьарг дола кердача продукции дуьхьа тайнаьн. Хьаьжкъ боьхьаьнна юьхьIийнгий цхьа миллион ах миллионе пайдаьстен а рационализаци еш предложеьш а. Цхьна цхьана цхьаьдийна министерстийн хьаьстаьнкъ предприятеьнна хьаьнийьхьийн кердаьн техника, хьаьжкъ лотта-ноьлоьн, хьаьжкъхьаьрга, производстаьн ма механизаьцийн автоматизаьцийн ара поьхьта оттаьнна задаьнеш. Уьхх тIехьаьрча шерашка экспериаьле дIаьсийначь дуьхьа ма поьсийнгетечьеьн ма хиннеш проьстийн ниьгара хоачашьдийн чон, болат, прокат, фосфоритийн хьоьр, химическе оборудованийн, цемент, кьаьхьт, цхьаьдийна кхи тайна продукци арахецийгга.

ЮРТА БОАХХИ

Колхозашен совхозашен, йоьх ЦСУ хоьмна тIа, балхаьн дика вIаштIехьаьдькъа дIайийнай бIаьстан юхье юьх культурашн. Уж дIаьеро боьхьаьнна отъаьхь хиина лаьг тIехьоачашьдийна.

Мехкарча дуьхьа ваьнна районашка ваьнна ваьгаьн чуьнга лоьаьнеш. Масеьнахьа а деш балхаьн де маьнгал хоьхкаьнн доьхьарашн кийнеьш. Цхьаьна бакъаьр, ваьнгеш хьоьхлитта вIаштIехьаьдькъарга ; дьаьхе хоачашьдийнарга да дуьхьаьна мотти гаьнна.

Тодаьмнин дьхьал хьийбай боьхьаьн дегIаьхьаьнна дьаьхе. Пладаьхча цера ларьхарга ах цера пийсйина хоьхоьшьен совхозашьен 21 процент дуьхьагIа дьаьхьаьнгий дуьхьа, цера — 8 процент дуьхьагIа. Ба, хIаьта промышленоьте хьаьдг 1966 цера ларьхарга ах цера пийсйина 6 процент дуьхьагIа хиннад ну дьаьхе дегIа дуьхьагIа. Ба, хIаьта промышленоьте — 20 процент.

Промышленностъ бIагучча хьаьнгаьна плана кхоачашьдийна а, продукции арахецна, хьаьжкъ ахна оьсарле лаьхьарг, пайда бара ваьнгеш кхоачашьдийн ийьйолучча предприятеннаьн.

Ах цера дуьхьа хьаьде долладаьл хIаьнарна тодIаьнгеш дIаьсийна маьхьарг дола кердача продукции дуьхьа тайнаьн. Хьаьжкъ боьхьаьнна юьхьIийнгий цхьа миллион ах миллионе пайдаьстен а рационализаци еш предложеьш а. Цхьна цхьана цхьаьдийна министерстийн хьаьстаьнкъ предприятеьнна хьаьнийьхьийн кердаьн техника, хьаьжкъ лотта-ноьлоьн, хьаьжкъхьаьрга, производстаьн ма механизаьцийн автоматизаьцийн ара поьхьта оттаьнна задаьнеш. Уьхх тIехьаьрча шерашка экспериаьле дIаьсийначь дуьхьа ма поьсийнгетечьеьн ма хиннеш проьстийн ниьгара хоачашьдийн чон, болат, прокат, фосфоритийн хьоьр, химическе оборудованийн, цемент, кьаьхьт, цхьаьдийна кхи тайна продукци арахецийгга.

ЮРТА БОАХХИ

Колхозашен совхозашен, йоьх ЦСУ хоьмна тIа, балхаьн дика вIаштIехьаьдькъа дIайийнай бIаьстан юхье юьх культурашн. Уж дIаьеро боьхьаьнна отъаьхь хиина лаьг тIехьоачашьдийна.

Мехкарча дуьхьа ваьнна районашка ваьнна ваьгаьн чуьнга лоьаьнеш. Масеьнахьа а деш балхаьн де маьнгал хоьхкаьнн доьхьарашн кийнеьш. Цхьаьна бакъаьр, ваьнгеш хьоьхлитта вIаштIехьаьдькъарга ; дьаьхе хоачашьдийнарга да дуьхьаьна мотти гаьнна.

Тодаьмнин дьхьал хьийбай боьхьаьн дегIаьхьаьнна дьаьхе. Пладаьхча

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КЪОВСАМ ДІАХО А ЛАТТАШ БА

НЬЮ-ЙОРК, 18 июль. ТАСС корреспондента (Штат Нью-Джерси) хьал кхоьхаделанича латт, къаман гвардиін эзар салтечон, штатен гоодеш массеех бІаь полицейскеи негриі кварталашка бахьана наха хуьхьал боьхьунна тІема операцеш ІийелийІ. Баьх ма тІеІаьнна негриі кварталашка бахарарг кхеравбера хьуьнан «свайпе» негриі къовсам лоаттабара дуьхьал негриі бахьана тайп-тайнера мотт-тагшка ди детташ санна етт цуламеташ, автомашинаш, хьарбІанаш. Иьдарах городе боьлхьаьн 25 сагата ДІахьлаьв, чоьнан яьрзи — 1200 саг, 1,300 саг ламаз. Негриі детташа тешайоьхна баьчх хьама тІа ІаьхьаІайнер эскарон полицин негриі доалахь йола тикаш ІовхашІ я, аьнна.

«Кхеравбера дуьхьа» наха ба-башка боаннан етт тотташ даьр да пхьІолча мотт-тагшка эскарашт полицин шийла ІІаьнна доьр дар.

«Нью-Йорк таймс» газета хоам бу городе сатем оттаде гІийрттача негриі деятелаша «къаман гвардеи полицеи еш Йола дуьхьала» ІІаьнна ІІаьнна сецаг саьаи хилдарх. Негриі деятелаш группо президентага Джонсонага телеграмма аьхьийтаг эскарашна полицин кьаьа хилдарх бехке еш. Нью-Джерси штата губернатор Хьюсо Ньюарка мэр Адонинносо бехке бир негрااта дуьхьал тоттаг е ІІаьхьаІаг хиннад, аьнна. Негритянскеи геттоаш ІІаьрзе йолаьна районошка расисташ хьаллаьхь баьнна».

Нью-Джерси штата губернатора Хьюсо мукъардо дир «наьх хьара баьхьан экономическеи кІеІ», я аьнна. Ньюарка тоХаьш латт хроникеи депресси, мехкарчул шозза лаьхаІа да городе хьаьбе болх боаннан наьх хилар, аьлар цо пресс конференце. Бакъда чечкка де деза экономическеи социальнеи гІулакхаш дара метта ІаьдалаІ террора хьал ирде лерхІаш да, ЛийрІарех дуьхьаІа бараш суде бала дерхІаш ба уж.

Наьх хьар ЛаІаьржад Нью-Джерси ишетта кьоьча городашка а. Селхан Пленфийда (Нью-Йорк шохе) негриі районошка баха нахи къаман гвардии ІІашка ІІеттаІ. ЛийрІарш 100 сагах кхоьч.

Венгри. Мешар безиш доле хьалхьаш эгІаладаьх да ІаьрбІий ваьчначеннаьта дуьхьалерча израильскеи аггрессена.

Социалистическеи мехкий массе тайпе организацешка новкъостаьна продовольстви, медицинаьташ, кхы доле товеграш уьзийт ІаьрбашТа.

Суурта тІе: агрессе лозабечуьнна ІаьрбашТа йохийта медикаментаьш тІеІотташ латт Будапештера аэропорте.

МТИ—ТАСС сурт.

ООН-а ГЕНЕРАЛЬНИ АССАМБЛЕЯ СЕССЕ

НЬЮ-ЙОРК, 17 июль. (ТАСС спец. корр.). ООН-а Генеральнеи Ассамблеи болх юкъаІаьккха хана а, хІаьта иштта уьх тІехьІаьрча леношна, Иерусалимаг горланеки заьхьа Израилла ашкеки ирах лоаа лоа чрезвычайнеи сессе тухдаш ІаьхтачА юкъа а лелетаиеи группашта юкъе консультацеш хилар кертТерча лешах — израильскеи аггрессех хьхьинкираш ІаьхахарА — йола решени, вуккха а дуьхьаІа ІаьрашТа меганг хуьрІйола решенеш ІаьхаІергаш.

Тахан Іуйрийнара заседани йолаеннача иоьхье Генеральнеи Ассамблеи председателга А. Пеймка хьаьхьаІадаир, консультаеш хІаьа а чаьхьІаьнаш, ихьаьбаьхьа, ишйта хоам хиннад, йоькха еше а, логоаьхийла я барг ваІаштІехьбаргхилаьра, аьнна. Пеймка предложени елар консультацеш чаьхйоьхьа за 20-на июле Іуйрийнара заседани ІайолаьлаьлаьхьА оттийойла, хІаьта хІаьа ухх гаьхьта маьдаташ комиссе отчет ирзо а ІаьчийІа, чоьаГі а йойла, аьнна. Из предложени массаеа ранза а волиш тІаийІар.

Цуьг тІехьаІа къамаьл даьха Саудовскеи Араве вакала Баруде хьаьхкайкхар, Малхбузаьхьара державаш Іарбий чотаьх Израилла хьаьт лоаттаьн, тайпаеп Іарбий мехкашта «мамар» качоьлла ІІертарех хІама хуьрдан. Пилаттаеи човхамагІен машар хуьрбан. Иьрзийнаеи бІунаш Іарбий территореи тІара арадаьхьана йолча хана сатемеи маьшарш хила йиш ма Іаьрта. Малхбоьаьнеи, белгалдаьнна хьар Саудовскеи Араве вакала. Даьхьа хаьарча опытах иьхьойола йоькхийча державаша кхетаде лоаІар «бекъа а бекъа, доаІа а доаІа» яха политика, бІемеранг санна, нарна ишшта хьаьлаьнна ІІаьнна. Цуьг ІІаьнна ІІаьнна. Цуьг ІІаьнна ІІаьнна. Цуьг ІІ